

fat that is on the innards, including the fat on the stomach; the two kidneys and the fat on them, with the fat that is on the loins; and the lobe of the liver. One takes a bit of the liver with the lobe. If the sacrifice is from the species of sheep, one adds to these the entire fat-tail with the vertebrae until the place of the kidneys, as it says, “the complete tail, which he should remove up to the backbone.” (Leviticus 3:9) All the *imurin* are burned on the outer altar. (3) If the animal is pregnant, even if the months of the fetus are completed, and even if it is found alive, one does not offer its fat with the fat of its mother, but only its mother's fat. Thus,

the entire fetus is like another part of her body.

אִימורִין וְאֵלוֹ הֵן הָאִימורִין שֶׁל שׁוֹר אֹו שֶׁל עֵז הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב וּבְכֻלּוֹ חֵלֶב שֶׁעַל גְּבִי הַקִּיבָה וְשֵׁתֵי הַכְּלִיּוֹת וְחֵלֶב שֶׁעֲלִיָּהֶן עִם הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַבְּסָלִים וְיִוְתַרְתָּ הַכֶּבֶד וְנוֹטֵל מִן הַכֶּבֶד מַעֵט עִם הַיִּוְתַרְתָּ. וְאִם הָיָה הַקֶּרֶב מִמִּין הַכֶּבֶשִׂים מוֹסִיף עַל אֵלוֹ הָאֵלִיָּה תְּמִימָה עִם הַחֲלִיּוֹת מִן הַשְּׁדֵרָה עַד מְקוֹם הַכְּלִיּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ד) לְעוֹמֵת הָעֵצָה יִסְרְנָהּ. וְכָל הָאִימורִין נִשְׂרָפִין עַל מִזְבֵּחַ הַחֵיצוֹן; ג הֵיחָד הַבְּהֵמָה מְעוֹבְרַת אֵף עַל פִּי שֶׁכָּלוּ חֲדָשָׁיו שֶׁל עוֹבֵר וְאִפְּלוֹ נִמְצָא חֵי אֵינִי מַעֲלָה חֵלְבוֹ עִם חֵלֶב אָמוֹ. אֲלֵא חֵלֶב אָמוֹ בְּלֶבֶד וְהָרִי הָעֶבֶר כֶּאֱחָד מֵאֲבָרֶיהָ:

TZAV FOR TUESDAY צו ליום שלישי

TORAH

תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב'ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שבערה

יֵא כָּל-זָכָר בְּבִנְי אַהֲרֹן יֵאכְלֶנָה חֶק-עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם מֵאִשֵּׁי יְדוּהָ כָּל אֲשֶׁר-יִגַּע בָּהֶם

(11) Any male among Aharon's descendants may eat it. [This is] an eternal statute for your generations from the fire-offerings of the Lord. Anything which

RASHI

(11) **Any male** — *even if he has a blemish [which would thereby disqualify him from being permitted to offer up sacrifices]. And why is this stated? [i.e., what is “any male” allowed to do here?]* If this refers to eating

[the meal-offering, surely this is already stated [later on in Leviticus 21:22, when Scripture says, referring to a priest who has a blemish], “However, he may eat the food of his God [’s sacrifices], from the holy of holies and from the holy [sacrifices].” Rather, [Scripture here] comes to include blemished priests in the equal division [of meal-offerings, among all the priests (of the משומר — watch, see Rashi Leviticus 7:9) i.e., non-blemished and blemished alike, even though the latter must not actually offer up meal-offerings. However, without this verse, one would think that if a non-blemished priest happened to give the blemished priest to eat from his portion, he may do so, but not that he actually partakes of the division] (Torat Kohanim 6:36).

Anything which touches [them, will become holy] — [This refers to] קדשים קלים [i.e.,

רש"י (יא) כָּל זָכָר. אֲפֹלוּ בְּעַל מוּם. לְמָה נֶאֱמַר? אִם לְאֲכִילָהּ, הָרִי כֶּבֶד אָמוֹר: “לְחֵם אֱלֹהֵינוּ מִקְדָּשֵׁי הַקְּדוּשִׁים וְגו'” אֲלֵא, לְרֵבּוֹת בְּעַלֵּי מוּמִין לְמַחֲלַקְתָּ: כָּל אֲשֶׁר יִגַּע וְגו'. קְדוּשִׁים קְלִים אֹו חֲלִין שִׁיגְעוּ בָּהּ

יִתְקַדֵּשׁ: יב וּמְלִיל יִי עִם מִשֶּׁה לְמִימֶר: יג דִּין קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבְנוֹתָיו דֵּי יִקְרְבוּן קָדָם יי בְּיוֹמָא דְרַבִּיאוּ יִתִּיה חַד מִן עֶסְרָא בְתַלְתַּ סְאִין סְלֵתָא מְנַחֲתָא תְדִירָא פְלִגְוֹתָהּ בְּצִפְרָא וּפְלִגְוֹתָהּ בְּרַמְשָׂא: יד עַל מְסָרִיתָא בְּמִשֶּׁה תַתְעֵבֵד רְבִיכָא תִיתְנֶה תּוֹפִינִי מְנַחַת בְּצוּעִין תְּקַרְב

יִקְדָּשׁ: פ שְׁנֵי יב וַיִּדְבֵר יְדוּה אֶל-מֹשֶׁה לְאמֹר: יג זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבְנָיו אֲשֶׁר- יִקְרִיבוּ לַיְדוּה בְּיוֹם הַמִּשֶּׁה אֹתוֹ עֲשִׂירֵת הָאֵפֶה סֵלֶת מְנַחָה תָּמִיד מִחֲצִיתָהּ בַּבֶּקֶר וּמִחֲצִיתָהּ בַּעֶרְבִי: יד עַל-מַחְבַּת בִּשְׁמֶן תַּעֲשֶׂה מְרַבֶּכֶת תְּבִיאָנָה תְּפִינִי מְנַחַת

touches them, will become holy. (12) And the Lord spoke to Moshe, saying, (13) This is the offering of Aharon and his descendants, which they must offer to the Lord, on the day when [one of them] is anointed: One-tenth of an *eifah* of the fine flour for a perpetual meal-offering; half of it in the morning, and half of it in the evening. (14) It must be made with [olive] oil in a [shallow] pan, after bringing it scalded and repeatedly baked; you must offer a broken-up

RASHI

portions of sacrifices that have a lesser degree of holiness] or חולין [i.e., food that is non-consecrated], which comes into contact with a meal-offering and absorbs some of the meal-offering, **Will become holy** — i.e., it will become like the meal-offering, insofar as: If that [particular meal-offering with which the קלים קלים or חולין came into contact and absorbed it,] is invalid, then it too, becomes invalid; and if that meal-offering is valid, then

רש"י וַיִּבְלְעוּ מִמֶּנָּה: יִקְדָּשׁ. לַהֲיוֹת כְּמוֹהָ, שְׂאֵם פְּסוּלָהּ, יִפְסְלוּ, וְאֵם כְּשֶׁרָהּ, יֵאָכְלוּ כַחֲמֵר הַמְנַחָה: (יג) זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבְנָיו. אֵף הַהֲדִיוּטוֹת מִקְרִיבֵין עֲשִׂירֵית הָאֵיפָה בְּיוֹם שֶׁהוּן מִתְחַנְכִּין לְעִבּוּדָהּ, אֲבָל בְּהוּן גְּדוּל כָּכָל יוֹם, שְׁנֵאמַר: "מְנַחָה תָּמִיד וְגו'", וְהִכְהִין הַמִּשִּׁיחַ תַּחְתּוֹ מִבְּנָיו חֲקַת עוֹלָם וְגו'": (יד) מְרַבֶּכֶת. חֲלוּטָה בְרוֹתְחִין כָּל צֶרְכָה: תְּפִינִי. אֲפוּיָה אֲפוּיֹת הַרְבֵּה, שְׂאֲחָר חֲלִיטָתָהּ, אוֹפָה בַתְּנוּר וְחוֹזֵר וּמְטַגְנָה בַּמַּחְבַּת: מְנַחַת פְּתִים. מְלַמֵּד שֶׁטְעוּנָה פְּתִיתָהּ.

it must be eaten under the same stringency as the meal-offering [namely, within holy ground and only for a period of the day of offering and the night following, until midnight] (Torat Kohanim 6:38; Zevachim 97b). (13) **This is the offering of Aharon and his descendants** — Also ordinary priests must offer [this meal-offering, consisting of] a tenth of an *eifah* [of flour], on the day that they are inaugurated into Holy service; however, the High Priest must bring [this meal-offering] every day, as our verse here says, "a perpetual meal-offering ..." (verse 15), "And the priest who is anointed from among his [Aharon's] descendants instead of him ... an eternal statute." (Torat Kohanim 6:39,44) (14) **מְרַבֶּכֶת** — means: Boiling water is poured over it [i.e., over the dough], until it is fully scalded (Torat Kohanim 6:46). **תְּפִינִי** — means: Baked many times over, namely, after the scalding procedure (חֲלִיטָה), the priest bakes it in an oven and then [cooks it] again by frying it in a shallow pan (Menachot 50b). **מְנַחַת פְּתִים** — This teaches us that this sacrifice required פְּתִיתָהּ [i.e., the procedure of "breaking the offering into

לְאֵת־קִבְּלָא בְרַעֲוֵא קָדָם יְיָ:
טו וְכִהְיֶה דְמַרְבָּא תְּחֻתּוּהִי
מִבְּנוֹהִי יַעֲבֹד יְתֵהּ קִים עֲלָם
קָדָם יְיָ גְמִיר תַּתְּסָר:

פְּתִים תִּקְרִיב רֵיח־נִיחֹחַ לַיהוָה: טו וְהִפְתֵּן
הַמְּשִׁיחַ תְּחַתּוֹ מִבְּנוֹ יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חֶק־
עוֹלָם לַיהוָה כְּלִיל תִּקְטָר:

meal-offering, [with] a pleasing fragrance to the Lord. (15) And the priest who is anointed from among his [Aharon's] descendants instead of him, will prepare it; [this is] an eternal statute; it must be completely burnt to the Lord.

RASHI

קמיצה] *pieces*]. However, since there is no procedure in this particular meal-offering, the פתיה procedure is [modified] as follows. Rather than [its usual] breaking of the offering into separate pieces and crumbs, here, the priest [must “break it up” in such a way, as to not altogether separate the pieces.

How is this done? He] folds it horizontally

into two, and then folds once again into four, but this time vertically. However, he [only folds it, but] does not separate it [into pieces]. In this form then, he burns it as a fire-offering. This

is explained in full in Torat Kohanim (see Torat Kohanim 6:48). (15) המשיח תחתיו מבניו — means:

[The priest] who is anointed from among his [Aharon's] descendants instead of him. It must be completely burnt — [When there is a קמיצה procedure, that which is scooped out is burned on the altar, while the remainder is eaten by the priests. However, in this offering,]

there is no קמיצה procedure to enable any remainder to be eaten; rather, it has to be burnt in its entirety. Similarly, any voluntary meal-offering brought by a priest, must be completely

burned.

רש"י

אברש"י ישן: ולא פתיתה ממש בצועין ופרורין לפי שאינה נקמצת, אלא כופלה לשנים, וחוזר וכופלה לארבע שתי וערב ואינו מבדיל. וכן מקטיר לאשים, בתורת כהנים מפרש לה: (טו) המשיח תחתיו מבניו. המשיח מבניו, תחתיו: כליל תקטר. אין נקמצת להיות שיריה נאכלין, אלא בלה כליל. וכן כל מנחת כהן של נדבה כליל תהיה:

PROPHETS Jeremiah 7

נביאים ירמיה פרק ז

לא ובנו במות התפת די בתיבת
בר הנם לאוקדא ית בניהון
וית בנתהון בנורא דלא

לא ובנו במות התפת אשר בגיא בן-הנם לשרף
את בנייהם ואת בנותיהם באש אשר לא צויתי ולא

7 (31) And they have built the high places of Tofet, which is in the valley of the son of Hinom, to burn their sons and their daughters in the fire, which I

RASHI

7 (31) **The high places of Tofet** — *this is the Molekh: the child is placed on an idol of brass, it is heated underneath, and they burn their children while they beat on a drum, so*

that the father will not hear the cries of the son. Hinom — named after the shrieking (נהמת)

רש"י

(לא) במות התפת. הוא המלך, מושיבין הבן על גבי של נחשת ומסיקין תחתיו ושוּרפין בניהם ומבין בתפת שלא ישמע האב קול הבן: הנם. על שם

פְּקִידֵי תַּבְּרִיךְ וְלֹא רָעוּא
 קְדָמַי: לֵב בְּכֹן הָא יוֹמִיא אֲתָן
 אָמַר יי וְלֹא יתְאַמֵּר עוֹד תַּפְתִּי
 וְחִילֵת בְּר הַנֶּס אֲלֵהִין חִילֵת
 קְטִילִיא וְיִקְבְּרוּן בְּתַפְתִּי
 מְבִלִי אֲתֵר: לֵב וְתֵהִי נְבִילֵתָא
 דְּעָמָא הַדִּין מְשִׁגְרָא לְמִיכַל
 לְעוֹפֵא דְשָׁמַיָא וְלִבְעִירָא
 דְּאֶרְעָא וְלֵית דְּמַנִּיד:
 לֵד וְאֲבַטְלֵן מִקְרוֹיָא דְּבֵית
 יְהוּדָה וּמְשׁוֹקֵי יְרוּשָׁלַם קַל
 בְּיַע וְקַל חֲדוּא קַל חֲתָנִין וְקַל
 כְּלָן אֲרִי לְחַרְבָּא תְּהִי אֶרְעָא:
 א בְּעֶדְנָא תְּהִיא אָמַר יי יִפְקוּן

עֲלֹתָהּ עַל-לְבָבִי: לֵב לְכֹן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם-יְהוָה
 וְלֹא-יֵאמֵר עוֹד הַתַּפְתִּי וְגִיא בֶן-הַנֶּס כִּי אִם-גִּיא
 הַהֲרָגָה וְקִבְרוּ בְתַפְתִּי מֵאִין מְקוֹם: לֵב וְהִיתָה נְבִילֵת
 הָעַם הַזֶּה לְמֵאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבְהֵמַת הָאָרֶץ
 וְאִין מַחְרִיד: לֵד וְהִשְׁבַּתִּי וּמְעַרֵי יְהוּדָה וּמַחְצוֹת
 יְרוּשָׁלַם קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמֵחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל כְּלָה
 כִּי לְחַרְבָּה תִּהְיֶה הָאָרֶץ: ח א בְּעַת הַהִיא נְאֻם-יְהוָה
 וַיּוֹצִיאֻהוּ (קרי יוציא) אֶת-עַצְמוֹת מַלְכֵי-יְהוּדָה וְאֶת-
 עַצְמוֹת שָׂרָיו וְאֶת-עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֶת עַצְמוֹת
 הַנְּבִיאִים וְאֶת עַצְמוֹת יוֹשְׁבֵי-יְרוּשָׁלַם מִקְבְּרֵיהֶם:

ית גרמי מלכיא דבית יהודה וית גרמי רברביהון וית גרמי פהניא וית גרמי נבני שקרא וית גרמי
 יתבי ירושלם מקבריהון:

commanded not, nor did it come to My mind. (32) Therefore, behold, the days come, says the Lord, that it shall no more be called Tofet, nor the valley of the son of Hinom, but the valley of slaughter; for they shall bury in Tofet, for lack of room. (33) And the carcasses of this people shall be food for the fowl of the heaven, and for the beast of the earth; and none shall frighten them away. (34) Then will I cause to cease from the cities of Yehudah, and from the streets of Yerushalayim, the voice of mirth and the voice of gladness, the voice of the bridegroom and the voice of the bride, for the land shall be desolate. **8 (1)** At that time, says the Lord, they shall bring out the bones of the kings of Yehudah, and the bones of his princes, and the bones of the priests, and the bones of the prophets, and the bones of the inhabitants of Yerushalayim, from their graves.

RASHI

רש"י

of the child. **Which I commanded not** — נְהַמַּת הַבֶּן: לֹא צִוִּיתִי וכו'. לְהַקְרִיב בְּנֵיהֶם לְקָרְבָן:
 to offer their children as a sacrifice. (32) **For** (לֵב) מֵאִין מְקוֹם. מִחֲמַת רַב הָרוּגִים:

lack of room — because of the many dead.

WRITINGS Proverbs 22

כתובים משלי פרק כב

כ הֲלֹא כָּתַבְתִּי לְךָ שְׁלֹשׁוֹם (קרי שלישים) בְּמוֹעֲצוֹת כ וְהָא כְּתַבְתָּ אֲנֹן לְךָ עַל
 תְּלָתָא זְמַנִּין בְּעֶצְמָא

(20) Have I not written to you a three-fold thing of counsels and knowledge,

RASHI

רש"י

(כ) שְׁלִישִׁים. תוֹרָה וּנְבִיאִים וּכְתוּבִים: *Torah, Prophets*

וְדַעַת: כּא לְהוֹדִיעַךָ קִשְׁטֹ אֲמַרִי אִמֶת לְהַשִּׁיב
 אֲמַרִים אִמֶת לְשַׁלְּחִיךָ: כּב אֶל־תִּגְזֹל־דָּל כִּי דַל־
 הוּא וְאֶל־תִּדְכָא עֲנִי בַשָּׁעַר: כּג כִּי־יִדוּה יָרִיב רִיבָם
 וְקִבַּע אֶת־קִבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ: כּד אֶל־תִּתְרַע אֶת־בַּעַל
 אָף וְאֶת־אִישׁ חֵמוֹת לֹא תִבּוּא:

ומתפרע פורענותהון דנפשהון: כד לא תתחבר עם מרי מרירותא ועם גברא חמתנא לא תעול:

(21) To inform you the certainty of the words of truth, that you might bring back words of truth to those that send [to ask] you? (22) Rob not the weak, because he is weak, neither crush the poor in the gate. (23) For the Lord will plead their cause, and despoil those who despoil them of life. (24) Make no friendship with a man that is given to anger, and with a wrathful man you shall not go.

RASHI

רש"י

and Writings. (21) **The certainty** — an expression of truth. **To those that send [to ask] you** — to seek instruction. (23) **And despoil** — takes away the life. **Who despoil** — who steal their [life]. (24) **Make no friendship** — Do not attach yourself.

(כא) קִשְׁטֹ. לשון אמת: לשלחיה. לשאל הוראה:
 (כג) וְקִבַּע. גזול נפש: קבעיהם. גזליהם: (כד) אֶל
 תִּתְרַע. אל תתחבר עצמך:

Mishnah Ketubot, chapter 9

משנה כתובות פרק ט

(1) If a husband gives to his [betrothed] wife a written undertaking, [prior to marriage, stating] "I have no claim whatsoever [literally, no right nor claim] upon your estates," he may, nevertheless, enjoy its revenues during her lifetime and when she dies, he is her heir. If so, what was his object in giving her the written undertaking, "I have no claim whatsoever upon your estates?" [Answer:] That if she sold them or gave them away, her act might be valid. If he wrote, "I have no claim

רבנו עובדיה מברטנורא

א הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסיך, הרי זה אוכל פירות בתיך. ואם מתה, יורשה. אם פן למה כתב לה דין ודברים אין לי בנכסיך, שאם מכרה ונתנה, קיים. כתב לה, דין ודברים אין לי

א הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסיך. בעודה ארוסה כותב לה, לכשתנשאי לי דין ודברים אין לי בנכסיך. אע"ג דלא קנו מיניה מוכרת ונותנת ומכרה קיים, שנחלה הבאה לאדם ממקום אחר אדם מתנה עליה שלא יירשנה ואי קנו מיניה, אפילו לאחר שנשאה מכרה קיים, אבל פירות אוכל: ואם מתה יורשה. דהכי משמע, בנכסיך אין לי דין אבל בפירותיהן יש לי דין, וכל זמן שהן נכסיך שאת בחיים אין לי דין ודברים בהם, הא לאחר מיתה יש לי בהם דין ודברים: רבי יהודה אומר לעולם הוא אוכל פירי פירות. בגמרא מפרש אלו הן פירות ואלו הן פירי פירות, הכניסה

whatsoever upon your estates and upon their revenues,” he may not enjoy their revenues during her lifetime, but when she dies, he is her heir. Rabbi Yehudah says, He may, in all cases enjoy the yield of the revenues [i.e., the profits from land purchased through the sale of produce, grown on land received from her] unless he wrote out for her [the following undertaking], “I have no claim whatsoever upon your estates and upon their revenues and the yield of their revenues and so on, without end.” If he wrote, “I have no claim upon your estates, their revenues, (and the yield of their revenues) during your lifetime and after your death,” he may neither enjoy

their revenues during her lifetime nor can he be her heir when she dies. Rabbi Shimon ben Gamliel says, When she dies he is her heir, because [by this declaration] he is making a condition which is contrary to that which is enjoined in the Torah [Rabbi Shimon maintains that according to Torah law, it is the husband who is the heir of his wife], and whenever a man makes a condition which is contrary to what is written in the Torah, his condition is null and void. (2) If a man died and left a wife [who claims her *ketubah*], a creditor [claiming the repayment of his debt], and heirs [expecting their inheritance], and he also had a deposit or a loan in the possession of others. This, Rabbi Tarfon says, shall be given to the one who is under the greatest disadvantage. [According to some, this is referring to the one whose *ketubah* or deed is dated last, since he/she would not be able to collect from the purchasers of lands sold prior to that date; others however say, this refers to the *ketubah* of his wife, since it is not customary for a woman to search for other properties of the deceased.] Rabbi Akiva says, No pity is to be shown in a matter of law; and it [the deposit or the loan] shall rather be given to the heirs, for whereas all the others [widows and creditors] must take an oath [before they are

בנכסיה ובפרותיה, הרי זה אינו אוכל פרות בחייה. ואם מתה, יורשה. רבי יהודה אומר, לעולם אוכל פרי פרות, עד שיקתוב לה דין ודברים אין לי בנכסיה ובפרותיהן ובפרי פרותיהן עד עולם. כתב לה, דין ודברים אין לי בנכסיה ובפרותיהן (ובפרי פרותיהן) בחייה ובמותיה, אינו אוכל פרות בחייה. ואם מתה, אינו יורשה. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אם מתה, יירשנה, מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה. וכל המתנה על מה שכתוב בתורה, תנאו בטל: ב מי שמת והניח אשה ובעל חוב יורשין, והיה לו פקדון או מלוה ביד אחרים רבי טרפון אומר, ינתנו לכושל שבחן. רבי עקיבא אומר, אין מרחמין בדין אלא ינתנו ליורשין, שכלן צריכין שבועה ואין היורשין צריכין שבועה:

רבנו עובדיה מברטנורא

לו קרקע ועשתה פירות אלו הן פירות, מכר אלו הפירות ולקח בהן קרקע ועשתה פירות הרי הן פירי פירות. וכשאמר לה דין ודברים אין לי בנכסיה ובפירותיהן בלבד, אוכל פירי פירות לדברי ר' יהודה, דהא לא סליק נפשיה אלא מן הפירות בלבד. והלכה כר': רשב"ג אומר אם מתה יירשנה מפני שמתנה על מה שכתוב בתורה. דכתיב (במדבר כז) וירש אותה, מכאן שהבעל יורש את אשתו. אבל מסקנא דמלתא, שירושת הבעל את אשתו אינו מן התורה אלא מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא. ואף על פי כן הלכה כרשב"ג לא מפני שמתנה על מה שכתוב בתורה אלא שחכמים עשו לה חזיון בשל תורה: ב ינתנו לכושל שבחן. אית דמפרשי, למי ששטרו מאוחר, שהוא כושל וחלש שבכולן שאינו יכול לטרוף לקוחות הקודמים לו. ואית דמפרשי, אשה, והיא קרויה כושל שאין דרכה לחזור אחר נכסי המת ולבקש היכן יש לו קרקע כמו האיש. ואע"ג דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב ולא לכתובת אשה, הכא דלאו ברשותיהו מנחי, סבירא לר' טרפון דמוציאין מיד הלואה או מיד שהפקדון אצלו ונותנין לבעל חוב ולכתובה: ינתנו ליורשים. ולא מהניא תפיסה: שכולן צריכין שבועה. שהבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה וכל זמן

authorized to seize any portion of the estate], the heirs need not take any oath [the inheritance passes into their possession as soon as the person to whom they are heirs, dies. Since they are legal possessors, the others, whose claims have yet to be substantiated by an oath, cannot deprive them of their possessions, for the movables of orphans are not pledged to the creditors of

their father]. (3) If he left produce that was detached from the ground, then whoever [the heirs, the widow, or the creditor] seizes it first acquires possession [according to Rabbi Tarfon, who holds that seizures are valid even after the death of the debtor]. If the wife took possession of more than the amount of her *ketubah*, or a creditor more than the value of his debt, the balance Rabbi Tarfon says, shall be given to the one who is under the greatest disadvantage. [In this case, it would mean the holder of the deed/*ketubah* since he is unable to collect from the orphans (because the movables of orphans are not pledged to the creditors of the father).] Rabbi Akiva says, No pity is to be shown in a matter of law; and it shall rather be given to the heirs, for whereas all the others must take an oath, the heirs need not take any oath [the inheritance passes into their possession as soon as the person to whom they are heirs, dies. Since they are legal possessors, the others, whose claims have yet to be substantiated by an oath, cannot deprive them of their possessions, for the movables of orphans are not pledged to the creditors of their father]. (4) If a husband set up his wife as a shopkeeper [that she should buy or sell his wares] or appointed her as his administrator, he may impose upon her an oath [that she has not dealt fraudulently with anything that had been put in her charge] whenever he desires to do so [and once she is obligated to swear, he may impose an oath regarding her spindle and her dough]. Rabbi Eliezer says, [Such an oath, that she has not dealt fraudulently with anything

ג הניח פרות תלושין מן הקרקע, כל הקודם, זכה בהן. זכתה אשה יותר מכתבתה, ובעל חוב יותר על חובו, המותר, רבי טרפון אומר, ינתנו לכושל שבהן. רבי עקיבא אומר, אין מרחמין בדין אלא ינתנו ליורשים, שכלם צריכין שבועה ואין היורשים צריכין שבועה: ד המושיב את אשתו חנונית או שמנה אפטרופא, הרי זה משביעה כל זמן שירצה. רבי אליעזר אומר, אפלו על פלכה ועל

רבנו עובדיה מברטנורא

שלא נשבע אין אנו יודעים אם יש להם עליו כלום, הלכך משמת המת זכו בהן היורשים וברשותן הן: **ג כל הקודם בה זכה**. קדמו יורשים זכו ואין מוציאין מידם, דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב ולכתובה. קדם אחד מהם האשה או המלוה זכה הוא, דר' טרפון אית ליה תפיסה דלאחר מיתה מהניא: **זכתה אשה יותר על כתובתה**. אם קדמה ותפסה ויש יותר מן הכתובה, או קדם בעל חוב ותפס ויש יותר על חובו: **המותר ינתנו לכושל**. זה בעל השטר שידו על התחתונה. ואם בא ליד היתומים שוב לא יוציאו מהם לא אשה ולא בעל חוב. והאידינא דנהיגי בכל בתי דינים שבישראל דמטלטלי דיתמי משתעבדי לבעל חוב, מי שמת והניח מטלטלין והיה עליו בעל חוב וכתובת אשה, כל הקודם זכה בין בעל חוב מוקדם בין בעל חוב מאוחר, שאין דין קדימה במטלטלין. ואם לא קדם אחד מהם, יחלקו המטלטלין ביניהם, כדאמרין לקמן בפרק מי שהיה נשוי: **ד חנונית**. למכור ולקנות בחנות: **אפטרופא**. להתעסק בממונו ולישא וליתן: **משביעה כל זמן שירצה**. שבועה כעין של תורה על טענת שמא, ויכול לגלגל עליה שלא עשתה אונאה על פלכה ועל עיסתה: **רבי אליעזר אומר**. אפילו לכתחילה שלא ע"י גלגול יכול להשביעה על פלכה ועל עיסתה. ואין הלכה כר"א: **ה משביע הוא את יורשיה**. אם גירשה ומתה ויורשיה תובעין הימנו כתובתה,

that had been put in her charge, may be imposed upon her] even in respect of her spindle and her dough [i.e., even when she is not required to take an oath regarding commercial transactions]. (5) [If a husband] gave to his wife an undertaking in writing, "I have no claim upon you for either vow or oath," he cannot impose an oath upon her. He may, however, impose an oath upon her heirs [if, having been divorced by him, she died and they claim from him the amount of her *ketubah*. The oath they take affirms that the deceased had not enjoined upon them either while, or before, she was dying, nor did they

find any entry among her papers that the *ketubah* was paid] and upon her lawful successors [people who bought her *ketubah* from her, the necessary changes having been made]. [If he wrote,] "I have no claim for either vow or oath either upon you, or upon your heirs, or upon your lawful successors," he may not impose an oath either upon her, or upon her heirs, or upon her lawful successors. His heirs, however, may [if, upon the demise of their father, the widow, her heirs, or her lawful successors claim from them the payment of her *ketubah*] impose an oath upon her, upon her heirs, or upon her lawful successors. [If the written undertaking read,] "Neither I, nor my heirs, nor my lawful successors [the purchasers of his estate, from whom the *ketubah* is claimed in the absence of unencumbered property] shall have any claim upon you, or upon your heirs, or upon your lawful successors for either vow or oath," neither he, nor his heirs, nor his lawful successors may impose an oath either upon her, or upon her heirs, or upon her lawful successors. (6) If she [the woman whom her husband had granted exemption from vow and oath] went from her husband's grave to her father's house [i.e., she severed all connection with her husband's business affairs as soon as he was buried], or returned to her father-in-law's house but was not made administrator, the heirs are not entitled to impose an oath upon her [even in respect to the period between her husband's death and burial, so as not to delay burial, since she would then be required to maintain proof of all sales and purchases used in paying for the burial]; but if she was made administrator, the heirs may impose an oath

רבנו עובדיה מברטנורא

נשבעים שבעת היורשים שלא פקדנו בשעת מיתה ולא אמרה לנו קודם לכן ולא מצינו בין שטרותיה ששטר כתובתה פרוע: **ואת הבאים ברשותה**. אם מכרה כתובתה לאחרים ונתגרשה ומתה והלקוחות תובעים כתובתה, נשבעים אף הן שבעת היורשים: **אבל יורשיו משביעין אותה**. אם נתאלמנה היא או יורשיה נפרעין מן היתומים, צריכים שבועה, שהרי לא פטרן אלא ממנו אם תגבה כתובתה בחייו: **לבאין ברשותי**. אם אמכור נכסי ואת באה ליפרע מן הלקוחות: **ו הלכה מקבר בעלה**. זו שפטרה בעלה מן השבועה: **לבית אביה**. שלא נתעסקה שוב בנכסים: **אין היורשים משביעין אותה**. במה שנתעסקה בין מיתה לקבורה. שאם היו יורשים יכולים להשביעה על כך, מתוך

עספה: **ה כתב לה**, נדר ושבועה אין לי עליך, אינו יכול להשביעה, אבל משביע הוא את יורשיה ואת הבאים ברשותה. נדר ושבועה אין לי עליך ועל יורשיך ועל הבאים ברשותיך, אינו יכול להשביעה לא היא ולא יורשיה ולא את הבאים ברשותה, אבל יורשיו משביעין אותה ואת יורשיה ואת הבאים ברשותה. נדר ושבועה אין לי ולא ליורשי ולא לבאים ברשותי עליך ועל יורשיך ועל הבאים ברשותיך, אינו יכול להשביעה לא הוא ולא יורשיו ולא הבאים ברשותו לא אותה ולא יורשיה ולא הבאין ברשותה: **ו הלכה מקבר בעלה לבית אביה או שחזרה לבית חמיה ולא נעשית אפטרופא, אין היורשין משביעין אותה**. ואם נעשית אפטרופא,

upon her in respect of [her administration] during the subsequent period [the exemption having expired at the moment the estate passed into the possession of the heirs], but not in respect to the past [the period of her administration prior to their father's death, when she was protected by his exemption]. (7) A woman who impairs [this is explained in the next Mishnah] her *ketubah* is not paid [the balance she claims] unless she first takes an oath [affirming her claim]. If one witness testifies against her that [her *ketubah*] has been paid [in full], she is not to be paid unless she first takes the oath. From the property of orphans, from assigned property [mortgaged

or sold], and [from the property of] an absent husband [i.e., if a husband who was abroad sent a divorce to his wife and she claims her *ketubah* in his absence], she may not recover [the payment of her *ketubah*] unless she first takes an oath [which is imposed upon her by the court even if the respective defendants mentioned do not demand it]. (8) How [are we to understand the statement,] “a woman who impairs her *ketubah*?” [Explanation:] If her *ketubah* was for a thousand *zuz* and [her husband] said to her, “You have already received [the full amount of] your *ketubah*,” and she says, “I received only a *maneh*,” she is not paid [the balance] unless she takes an oath. What is meant by, “If one witness testifies against her that [her *ketubah*] has been paid?” [Explanation:] If her *ketubah* was for a thousand *zuz* and when [her husband] said to her, “You have received [the full amount of] your *ketubah*,” and she replied, “I have not received it,” while one witness testifies against her that [the *ketubah*] has been paid [in full], she is not paid unless she first takes an oath. What is meant by the expression, “From assigned property?” [Explanation:] If [her husband] had sold his property to others and she seeks to recover payment from the buyers, she is not paid unless she first takes an oath. What is meant by the expression, “From the property of orphans?” [Explanation:] If [her husband] died and

היורשין משביעין אותה על העתיד לבוא ואין משביעין אותה על מה שעבר: ז הפוגמת כתבתה, לא תפרע אלא בשבועה. עד אחד מעידה שהיא פרועה, לא תפרע אלא בשבועה. מנכסי יתומים ומנכסים משעבדין ושללא בפניו לא תפרע אלא בשבועה: ח הפוגמת כתבתה כיצד, היתה כתבתה אלקי זון, ואמר לה התקבלת כתבתך, והיא אומרת לא התקבלתי אלא מנה, לא תפרע אלא בשבועה. עד אחד מעידה שהיא פרועה כיצד, היתה כתבתה אלקי זון, ואמר לה התקבלת כתבתך, והיא אומרת לא התקבלתי, ועד אחד מעידה שהיא פרועה, לא תפרע אלא בשבועה. מנכסים משעבדים כיצד, מכר נכסיו לאחרים, והיא נפרעת מן הלקוחות, לא תפרע אלא בשבועה. מנכסי יתומים כיצד, מת

רבנו עובדיה מברטנורא

שהיא צריכה להביא עדים במה שהיא מוכרת וקונה לצורך קבורת המת ישהה המת ויתנוול: על העתיד לבוא. שלא עיכבה בידה כלום מן העסק שנעשית אפוטרופא עליו לאחר קבורת בעלה, דלא מהניא ביה פטור דידה שהרי הנכסים של יתומים הם על שעבר. על עסק שבחיי בעלה: ז לא תפרע אלא בשבועה. דהנפרע מחבירו אינו מרדק לשום לב על כל מזה שפרעו, וזו הואיל ונפרעה במקצת אפשר שנפרעה הכל ורמו רבנן שבועה עלה כי היכי דתידוק: עד אחד מעיד שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה. תקנת חכמים היא כדי להפיס דעתו של בעל. ושבועות הללו אף על פי שתקנת חכמים הן, אינן אלא כעין של תורה בנקיטת חפץ, שכל שבועות שתיקנו במשנה כעין של תורה הן: מנכסים משועבדים. משום דאי הוי גבי מן הלוח גופיה וזוהו טעין לוח אשתבע לי דלא פרעתך משביעין ליה, ואנן טענינן בשביל לקוחות דלמא אי הוי גבית מן הלוח הוה טעין לך אשתבע לי דלא פרעתך ובעית אשתבועי, השתא

left his estate to his orphans and she seeks to recover payment from the orphans, she is not paid unless she first takes an oath. What is meant by “an absent husband?” [Explanation:] If her husband went to a country beyond the sea and she seeks to recover payment in his absence, she is not paid unless she first takes an oath. Rabbi Shimon says, [referring to the case in the previous Mishnah, where her husband had set her up as shopkeeper and

wrote to her, I have no claim upon you for vow or oath, I, nor my heirs etc.] Whenever she claims her *ketubah*, the heirs may impose an oath upon her [regarding her shopkeeping duties as well]; but where she does not claim her *ketubah*, the heirs cannot impose an oath upon her. (9) If a woman [who seeks to recover the amount of her *ketubah*] produced a letter of divorce without a *ketubah* [i.e., the written marriage contract. We are talking about a city where the custom was not to write the *ketubah* relying instead on court authority], she is entitled to collect the amount of her *ketubah* [i.e., the sum she claims. Should the husband plead that he already paid her that sum, his plea would be disregarded, since the provision for a *ketubah* has the force of an act of a court, and is as binding in the absence of a written document as if one had been actually in existence. Only the production of valid evidence could exempt the man from payment]. [If she, however, produced her] *ketubah* without a letter of divorce and, while she claims, “My letter of divorce was lost [before I collected my *ketubah*],” he [the husband] claims, “My quittance [which was given to me at the time I paid the amount of the *ketubah*] was lost” [his wife, he alleges, had produced at that time, her letter of divorce, only asserting that her written *ketubah* was lost. As is the procedure in such cases, he maintains, the letter of divorce was slashed in order to prevent the woman from claiming therewith a second payment at another court of law, while he was furnished with a quittance as a protection for his heirs should the woman produce her *ketubah* after his death, thereby denying that she was ever divorced, and then claim the amount of her *ketubah* as the widow of the deceased], “and so, also, a creditor who produced [after the Sabbatical year when all debts must be released] a bond of indebtedness that was unaccompanied

רבנו עובדיה מברטנורא

נמי אשתבע: **ח רבי שמעון**. קאי לעיל ארבנן דאמרי המושיב את אשתו חנונית או אפוטרופא משביעה כל זמן שירצה ואם כתב לה נדר ושבועה אין לי ולא לירשי עליך אין יורשין משביעין אותה, ואתא הוא לאפלוגי ואמר דכל זמן שהיא תובעת כתובתה יורשין משביעין אותה ואפילו כתב לה נדר ושבועה אין לי ולא לירשי עליך. ואם אינה תובעת כתובתה אין יורשין משביעין אותה על אפוטרופא שבחיי בעלה ואפילו לא פטרה מן השבועה, דלית ליה לר' אליעזר ומחלוקתו דאמרי לעיל במתניתין משביעה כל זמן שירצה. ואין הלכה כר' שמעון: **ט הוציאה גט ואין עמו כתובה**. במקום שאין כותבים כתובה וסומכים על תנאי בית דין **גובה כתובתה**. דתנאי כתובה מעשה בית דין הוא, וכל מעשה בית דין כמאן דנקיט שטרא דמי. ודוקא מנה ומאתים הוא דגביא, אבל תוספת אין לה עד שתוציא שטר כתובה: **פרובול**. הלל תיקן פרובול כדי שלא תשמש שביעית, שמוסר שטרותיו לבית דין שיגבו מן הלזה חובו כל זמן שיתבענו דהשתא לא קרינא ביה לא יגוש, שאינו תובעו כלום אלא בית דין תובעין: **הרי אלו לא יפרעו**. חיישינן

והניח נכסיו ליתומים, והיא נפרעת מן היתומים, לא תפרע אלא בשבועה. ושללא בפניו כיצד, הלך לו למדינת הים, והיא נפרעת שללא בפניו, אינה נפרעת אלא בשבועה. רבי שמעון אומר, כל זמן שהיא תובעת כתובה, היורשין משביעין אותה. ואם אינה תובעת כתובה, אין היורשין משביעין אותה: **ט הוציאה גט ואין עמו כתובה, גובה כתובה**. כתובה ואין עמה גט, היא אומרת אבד גטי והוא אומר אבד שוברי, וכן בעל חוב שהוציא שטר

by a *prusbul* [claiming that the *prusbul* was lost, while the debtor asserts that the *prusbul* document had never been made out and that he was, consequently, released from his debt by the Sabbatical year. A *prusbul* is a form of declaration which enables a creditor to retain his rights to the collection of his debt even after the Sabbatical year], these are not paid. Rabbi Shimon ben Gamliel says, Since the time of danger [the Hadrianic persecutions that followed the rebellion of Bar Kochva, when all

religious practices were forbidden on the penalty of death and it was hazardous to preserve a letter of divorce or a *prusbul*] a woman is [therefore] entitled to collect her *ketubah* without a letter of divorce and a creditor is entitled to collect [his debt] without a *prusbul*. [A woman who produced] two letters of divorce and two *ketubot* may [if the date of the first *ketubah* is earlier than that of the first divorce, and that of the second *ketubah* is earlier than that of the second divorce] collect payment of both *ketubot* [because it is assumed that, after he had once divorced her, the man had remarried her and then, divorced her again. The *ketubot* are, consequently, both due to her]. [If she produces, however,] two *ketubot* and one letter of divorce [the dates of both *ketubot* being earlier than that of the letter of divorce, so that both obviously refer to the same marriage], or one *ketubah* and two letters of divorce, [i.e., the man married her after she had once been divorced by him, but did not write for her a second *ketubah* before he again divorced her], or a *ketubah*, a letter of divorce, and [evidence of her husband's] death [if the order was: marriage, divorce, remarriage, death], she may collect payment for one *ketubah* only, for any man who divorces his wife and then remarries her contracts his second marriage on the condition of the first *ketubah* [i.e., that she should be entitled only to her first *ketubah*]. [In the case of] a minor whose father had given, in marriage, the *ketubah* of his wife [the sum of two hundred *zuz* which is assigned to a virgin] remains valid [even when he becomes of age, though the woman at that time is no longer a virgin; the *ketubah* of a non-virgin is only one hundred *zuz*], since it is on this condition that he kept her as his wife. [In the case of one who became] a proselyte and his wife converted with him, the *ketubah* remains valid [i.e., payable in the same currency, as the previous marriage contract specified (see Tosfot Yom Tov) though it was given to her before they converted], since it is on this condition that he kept her as his wife.

רבנו עובדיה מברטנורא

שמה כבר גבתה כתובתה, וזה השמיטתו שביעית: מן הסכנה. שגזרו גוים על המצות והיו יראות לשמור גיטין ומשקיבלתו שורפתו. וכן פרוזבוליהן:

חוב ואין עמו פרוזבול, הרי אלו לא יפרעו. רבן שמעון בן גמליאל אומר, מן הסכנה ואילך, אשה גובה כתבתה שלא בגט, ובעל חוב גובה שלא בפרוזבול. שני גטין ושתי כתבות, גובה שתי כתבות. שתי כתבות וגט אחד, או כתבה ושני גטין או כתבה וגט ומיתה, אינה גובה אלא כתבה אחת, שהמגרש את אשתו והחזירה, על מנת כתבה הראשונה מחזירה. קטן שהשיאו אביו, כתבתה קימת, שעל מנת כן קימה. גר שנתגרר ואשתו עמו, כתבתה קימת, שעל מנת כן קימה:

Gemara Ketubot 86a

גמרא כתובות דף פו.

Amemar stated in the name of Rav Chama, If

אמר אממר משמיה דרב חמא האי מאן דאיכא

a man has against him the claim of his wife's *ketubah* and that of a creditor, and he owns a plot of land and also has cash at hand, the creditor's claim is settled by means of the cash, while the woman's claim is settled by means of the land, the creditor being treated in accordance with his rights [since he advanced cash, he is justly entitled to cash], and the wife in accordance with her rights [since her statutory *ketubah* is secured on the husband's lands, she is entitled to his land only. The amount of the *ketubah* corresponding to *tzon barzel* property of his wife, though this might have consisted of cash, is, like the statutory *ketubah* with which it is attached, also secured on the husband's lands only]. If, however, he owns only one plot of land and it suffices to

meet the claim of one only, it is to be given to the creditor [if the bond of indebtedness and the *ketubah* bear the same date. Otherwise, the holder of the document bearing the earlier date takes precedence]; and it is not to be given to the wife. What is the reason [for the preference of the creditor, if the documents were issued on the same date]? More than the man's desire to marry is the woman's desire to be married [and the disadvantage in respect of the collection of her *ketubah* would not in any way deter her from marriage. If a creditor, on the other hand, were to experience undue difficulty in the collection of his debt he might decide to turn away from his door all future borrowers.] Said Rav Papa to Rav Chama, Is it a fact that you have stated in the name of Rava, If a man, against who there was a monetary claim, owned a plot of land and who, when his creditor approached him with the claim for repayment, replied, "Collect your loan from the land," he is to be ordered [by the court], "You must go yourself and sell it, bring [the net proceeds], and deliver it to him?" [Is it possible that a debtor would be expected to go through all this trouble when the creditor's security was not that of ready money but of land?] "No," the other replied. "Tell me then [the first said to him], how the incident [that gave rise to the erroneous report] had actually occurred." ["The debtor,"] the other replied "had money to repay the loan but alleged that the cash belonged to a gentile; and since he acted in an improper manner [by attempting to deprive his creditor from his due], he was similarly treated in an improper manner [in being ordered to find a buyer for his land, though elsewhere, it is the task of the creditor to do so]." Said Rav Kahana to Rav Papa, According to the statement you made that the repayment of [a debt to] a creditor is a religious act, what is the ruling where [a debtor] said, "I am not disposed to perform a religious act" [since the payment of a debt is a religious obligation, where is the sanction for the employment of compulsory measures to make one pay his debts]? "We" the other replied, "Have learned: This [that flogging is administered and the sinner is thereby absolved]

עליה כתובת אשה ובעל חוב ואית ליה ארעא ואית ליה זוניי לבעל חוב מסלקינן ליה בזוניי. לאשה מסלקינן לה בארעא האי כי דיניה והאי כי דיניה ואי לא איכא אלא חד ארעא ולא חזייה אלא לחד לבעל חוב ייבנין לה לאשה לא ייבנין לה מאי טעמא יותר ממה שהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא. אמר ליה רב פפא לרב חמא ודאי דאמריתו משמיה דרבא האי מאן דמסקי ביה זוניי ואית ליה ארעא ואתא בעל חוב וקא תבע מיניה ואמר ליה זיל שקול מארעא אמרינן ליה זיל זבין את ואיתיב ליה אמר ליה לא אמר ליה אימא לי גופא דעובדא היכי הוה אמר ליה תולה מעותיו בנכרי הוה הוא עשה שלא כהוגן לפיכך עשו בו שלא כהוגן. אמר ליה רב כהנא לרב פפא לדידה דאמרת פריעת בעל חוב מצוה אמר לא ניתא לי דאיבעיד מצוה מאי. אמר ליה תנינא במה דברים אמורים

applies only to negative precepts, but in the case of positive precepts, as for instance when a man is told “make a *sukkah*” and he does not make one or “perform the commandment of *lulav*,” and he does not perform it, he is flogged [while it is still possible for him to perform the precept, in an effort to coerce him to perform it] until his soul departs [if he persists in his refusal. Thus it follows that no one is at liberty to declare, “I am not disposed to perform a religious act”].

במצות לא תעשה אכל במצות עשה כגון שאומרים לו עשה סוכה ואינו עושה עושה לולב ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשו:

זוהר צו דף ל"א ע"ב

ביומא שביעאה דהג הוא סיומא דדינא דעלמא ופתקין נפקין מבי מלכא וגבורין מתערי ומסתיימן בקאי יומא וערבי נחל (תליון) בהו ובעינין לאתערא גבורין למיא ולסחרא שבעה זמנין לריוואה להאי מזבח ממאי דיצחק בגין דיתמלי מיא האי בירא דיצחק וכד הוא אתמלייא כל עלמא אתברכא במיא. ובהאי יומא גבורות בעינין למיאי ולסיימא לון לבתר דהא בהאי יומא מסתיימי דינא. ובגין כך בעינין לבטשא לון בארעא ולסיימא לון דלא משתכחי דהאי יומא אתערותא וסיימא הוא ועל דא אתערותא וסיימא הוא דעבדין בערבי נחל. אמר רבי חייא ודאי הכי הוא ושפיר. וערבי נחל מסמרא דנחל נפקי גבוראן. ובהאי יומא מתערי ומסיימי בהאי יומא כתיב (בראשית כ) וישב יצחק ויחפור את בארת המים. בארת כתיב חסר. וישב מהו וישב אלא יומא כדמאה דירחא שירותא דדינא הוא בכל עלמא ויצחק קיימא לברסויא למידן עלמא בהאי יומא וישב יצחק לאתערא דינין ולסיימא דינין. ויחפור את בארת המים לארקא גבורין לכנסת ישראל לאתערא למיא דהא מיא בגבורין נחתי לעלמא. ובגין דאינון גבורין לא נחתיין אלא בעיבא ויומא דעיבא לא נייחא רוחיהון דקיימי עלמא אלא בגין דעלמא אצטריך להו. מאי טעמא. בגין דעלמא בדינא אתברי וכלא בעיני הכי. בגין כך כלא בעובדא תלייא מלתא. ועל דא כהנא בעובדא ותקונא דאיהו עביר דלתא אתערו עלאין ותתאין לתקנא לון ומתתקני על ידוי אמר רבי יוסי הא תנין ערבה דדמייא לשפון בהאי יומא מאי היא. אמר רבי חייא אף על גב דלדרשא הוא דאתי הכי הוא ודאי. דהא בהאי יומא בשפון תלייא בהאי יומא פקיד מלכא למיחב פתקין לסנטימא ומסתיימי דינין ואסתים לישנא בישא מעלמא ביומא כדמאה דירחא שירותא דדינא הוא וסיימא הוא בהאי יומא והא אתמר. תא חזי ביומא דא שלמין ומסיימי עמין עובדי עבודה זרה ברכאן דילהון ושראן בדינא וישראל ביומא דא מסיימי דינין דילהון ושראן בברכתא דהא ליומא אחרא זמנין לאשתעשעא במלכא לנטלא מיניה ברכאן לכל שתא ובההוא הדוותא לא משתכחי במלכא אלא ישראל בלהודייהו. ומאן דתיב עם מלכא ונטל ליה בלהודיה כל מה דבעי שאיל ויהיב ליה ועל דא ישראל שראן ועמין עובדי עבודה זרה מסיימי. ועל דא כתיב (מלאכי א) אהבתי אתכם אמר יי וגומר אמר ליה הא חמינא ליה לעשו בשלוח במלכו בכריבן עלאין ושלים על עלמא ואת אמר ואשים את הריו שממה. אמר ליה בכל אתר הכי הוא. ביזן דמלכא קדישא גזר גזרה ושויי ההיא גזרה בפתקיה קרא אסהיד כמה דאתעביר. ועל דא ואשים את הריו שממה הא שויתי בפתקא דילי [כן כל אינון טבן דגזר עלייהו דישראל דכתיב (יחזקאל יז) אני יי דברתי ועשיתי:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedushah, Part 2, Section 6

שערי קדושה חלק ב שער ו

Concerning forbidden foods: It is well known

מאכלות אסורות ידוע כי אפילו את

A meal-offering of libations requires neither [tenufah] waving, [hagashah] presentation, nor [levonah] frankincense, but it does require salt. All of the flour is burned on the outer altar. The wine is poured onto the altar. However, it is not to be poured on the fire; rather, he [the priest] raises his arm and pours onto the foundation [of the altar], and it flows down to the drainage channels. (2) The only [sacrifices] that require libations are [olah] burnt-offerings of an animal and [shelamim] peace-offerings, whether they are communal or individual sacrifices, and the sheep of a woman after childbirth. The rams of High Priests, since they are burnt-offerings, require libations. But with birds, [ashamot] guilt-offerings, and [chataot] sin-offerings, one does not bring libations, except with the sin-offering of a leper and his guilt-offering, the libations of which are stated explicitly in the Torah. (3) From where do we know that one does not bring libations with a sin-offering or a guilt-offering? From that which it states, “for a stated vow or as a voluntary offering” (Numbers 15:3) — something that comes as a vow or a voluntary offering, to the exclusion of a sin-offering, a guilt-offering, a firstborn, a *ma'aser*, and a Pesach sacrifice; since they do not come as a vow or a voluntary offering, they do not require libations. From where do we know to include Festival peace-offerings and pilgrimage burnt-offerings [in the requirement] for libations? As it says, “or at your appointed times.” (ibid.)

נְסֻכִים. וּמִנְחַת נְסֻכִים אֵינָה טְעוּנָה לֹא תִנוּפָה וְלֹא הִגָּשָׁה וְלֹא לְבוּנָה. אָבֵל טְעוּנָה מִלַּח וְכֹלֶה נִשְׂרֶפֶת עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן וַיִּתְנַסֵּף הַיַּיִן עַל הַמִּזְבֵּחַ. וְאִין נוֹחֲנִין אוֹתוֹ עַל הָאֵשׁ אֲלֵא מִגְבִּיהַ יָדוֹ וַיּוֹצֵק עַל הַיִּסּוּד וְהוּא יוֹרֵד לְשִׁיתִין: ב אִין טְעוּן נְסֻכִים אֲלֵא עוֹלֹת בְּהֵמָה וּשְׁלָמִים בְּלֶבֶד בֵּין הָיִו קָרְבָן צְבוּר אוֹ קָרְבָן יְחִיד אוֹ כֶּבֶשׂ יוֹלֶדֶת. וְאֵילוֹ שֶׁל כֹּהֵן גְּדוֹל הוּאֵיל וְהֵן עוֹלוֹת טְעוּנִים נְסֻכִים אָבֵל הָעוֹף וְהָאֲשָׁמוֹת וְהַחֲטָאוֹת אִין מְבִיאִין עִמָּהֶם נְסֻכִים. חוּץ מִחֲטָאת מִצּוּרַע וְאֲשָׁמוֹ שֶׁנִּתְפָּרְשׁוּ נְסֻכֵיהֶם בְּתוֹרָה: ג וּמִנִּין שְׂאִין מְבִיאִין נְסֻכִים עִם הַחֲטָאת וְהָאֵשׁ שְׁנֶאֱמַר (במדבר טו) לִפְלֵא נִדָּר אוֹ בְּנִדְבָה דְבַר הַבַּא בְּנִדָּר וּנְדָבָה יֵצְאוּ חֲטָאת וְאֵשׁ וּבְכוּר וּמַעֲשֵׂר וּפְסַח הוּאֵיל וְאִין בָּאִין בְּנִדָּר וּנְדָבָה אִין טְעוּנִים נְסֻכִים. וּמִנִּין לְהֵבִיא שְׁלָמִי חֲגִיגָה וְעוֹלֹת רֵאִיָה לְנְסֻכִים שְׁנֶאֱמַר (שם) אוֹ בְּמוֹעֲדֵיכֶם:

TZAV FOR WEDNESDAY

צו ליום רביעי

TORAH

תורה

יְכוּן בְּקִרְיַת שֶׁשָׁה פְּסוּקִים אֵלוֹ שֶׁהֵם כְּנֶגֶד ו' דְּמִילּוֹי ו' דְּשֵׁם ב"ן לְקִנּוּת בּוֹ הָאֵרֶת נֶפֶשׁ מִשְׁבַּת הַבָּאָה

טז וְכֹל מִנְחָתָא דְכֹהֵנָא גְּמִיר
תְּהִי לָא תִתְאַכַּל: יז וּמִלִּיל יי
עִם מִשָּׁה לְמִימָר: יח מִלִּיל עִם

טז וְכֹל־מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לָא
תִּתְאַכַּל: פ יז וַיִּדְבֵּר יְדוּהָ אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(16) Every meal-offering of a priest must be completely burnt: it must not be eaten. (17) And the Lord spoke to Moshe, saying, (18) Speak to Aharon and to

RASHI

רש"י

(טז) כָּלִיל. כֹּלֶה שׁוּדָה לְגַבְיָהּ: (יט) הַמְחַטָּא אֹתָהּ. — *Every part of it must belong to*